

KARKSI SÕNA

• Karksi valla infoleht • Nr. 8 (154) August/September 2008 •

MARGUS MOISAVALLA foto

Alustame uut õppeaastat!

Ühed lähevad, teised tulevad, ühed võidavad, teised kaotavad — nii on igapäevaelus kord määratud.

Alles see oli, kui saatsime uutele eluradadele noored neidud ja noormehed. Äsja elasime kaasa Gerd Kanteri võidetud olümpia kuldmedalile ning sõudjate Jüri Jaanson ja Tõnu Endreksoni võidetud hõbedale. Üleva meeleolu tekitas Tallinnas toimunud öölaulupidu „Märkamisaeg“.

Esimesel septembril ootame kooli uudishimust põnevil pisikesi tüdrukuid ja poisse. Taas heliseb uue õppeaasta koolikell paljudele õpuritele, kes võtavad jalgade alla koolitee — kes esimest korda, kes lõpuklassi minnes, kes järgmisel kooliaastasse jõudes. Selline järjepidevus saab olema ka meie koolis, mis saabuvast õppeaastast hakkab kandma nime August Kitzbergi nimeline Gümnaasium.

Arvan, et kõik, kes me õpime või töötame selles koolis, mis kannab nii auväärset inimese nime, tekitab meis kõigis rohkem väärikust, lugupidamist ja austust iseennese, kaaslaste ja kodukoha vastu, paneb austama esivanemate kaotusi ja võite.

Esimene september on pidupäev, mis puudutab peaaegu igat peret: ikka läheb keegi kooli, olgu oma laps, lapselaps, väike koolijüts või juba abiturient. Eelvil on ühtmoodi nii emad-

isad kui vanavanemad, koolirahvast rääkimata. Palju pidulikke lapsi lilledega, nii palju jäljenägemisrõõmu ja suveuudiseid. Kooli algus lõpetab suve ja annab sügisele teed. Veel viimased päevad magusat hommikuund ja võidujooks uute teadmiste poole võib alata.

Meie riigi president Toomas Hendrik Ilves on öelnud: „Õppimiseks vajaliku hoolsuse, vastutustunde ja sihikindluse saame kaasa kodust. Me saame kaasa teadmise, et õppimine on töö.“

Alustame uut õppeaastat kitsamates tingimustes kui muidu, sest vana õppehoone saab uue ilme. Oleme õnnelikud, et vallavalitsus ja volikogu langetasid õppehoone suurremondi suhtes positiivse otsuse. Ootame põnevusega selle valmimist.

Soovin kõikidele, nii väikestele kui suurtele ilusat uue kooliaasta algust!

Kalle Vister,
August Kitzbergi nimelise
Gümnaasiumi direktor

KOOLI ALGUSE AKTUSED A. Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis 1. septembril 2008: kell 9 1. klassidele ning kell 10 2.—12. klassidele. Ilusa ilma korral on aktus kooli õuel, vihma korral võimlas.

Valla buss väljub kooli eest kell 12.

Sõnumeid

Nava talu võlu

Nava talul on oma võlu, mis lumab kõiki uudistajaid ja kutsub tagasi neid, kes kord seal käinud. Talu peremeest Jaak Kõdarit võib kindlasti nimetada kirjanikuks ja luuletajaks, kellele on antud hea süda ja lahke meel jagada oma talu lugusid ja talu maid nendega, kel on selleks huvi. Veel on tal oskus leida enda ümber kohalik meeskond, kellega väikeses, aga imekaunis Nava talus korraldada tõeliselt suuri etendusi ja kontserte — seda koos professionaalide ning kohalike näitlejate ja muusikutega.

Siiras tänu kõigile Nava Lava Festivali korraldajatele, teile, kes te oma kodupaika ja mulgi keelt armastate, ning kõigile väljastpoolt aitajatele! Tänu Jaak Kõdarile, Alli Laandele, Pille Põllumäele, Ly Laanemetsale, Lilli Külaseltsile „Tatsu“ ja kogu Lilli küla rahvale! Kohtumiseni järgmisel aastal Nava võlumail.

Linda-Maria Arro

Käsitöö- ja kunstikursuste keskus Tuhalaanes

29. juulil avas Lõuna-Mulgimaa kunsti- ja käsitöökoda Tuhalaanes suvekursuste keskuse.

Keskuse loomise mõte tekkis juba talvel. Allakirjutanu ja Viivika Sarve mitu kuud kestnud projektide kirjutamine kandis lõpuks vilja: Vabaiühenduste Fond toetas kunstikoja ideed 100 000 krooniga.

• Kunstikursused Tuhalaanes

ENN SARVE foto

• Nava talu etendus „Jukra“. Pildil on peretütred (vasakult) Lii Laande, Age Laande ja Kai Kannistu.

AIN PEENSOO foto

Laagriplats valmis paljude vabatahtlike abiga kolme nädala jooksul. Ehitamisel andsid oma panuse Rain Aleksandrov ning Enn ja Hevel Sarv. Vabatahtlikena võtsid ehitus- ja kujudustöödest osa Viivika Sarv, Anne-Ly Allos, Tõnis Anijärv ja Harald Aavik.

Keskuse esimene laager toimus kohe pärast avamist: korraldati keraamika, viltimise, maalimise-joonistamise ja maskide tegemise kursused. Praktilisele tööle lisaks jagasid teoreetilisi teadmisi Kristel Külljastinen keraamika vallast ja Are Haab kunstiajaloo alal. Maskide tegemist õpetas Tiina Talvet. Kokku osales neljapäevases laagris 30 inimest.

Ees on palju huvitavat. Väljaehitamist ootavad keraamika põletamise maa-ahjud ning kavas on korraldada viltimise ja raamatuköitmise kursused.

Täna kõiki abilisi ja kursustest osa võtnud inimesi ning ootame ka jätkukursustele.

Anneli Anijärv

Kokkade koolitus lasteaias

18. augustil koolitati meie lasteaia Viljandimaa lasteaedade kokkaid ja teisi toitlustusega tegelevaid töötajaid. Kohal olid ka Viljandimaa tervisekaitse spetsialistid ja hulgilao esindaja.

Koolitus toimus Tervise Arengu Instituudi toetusel ja oli vajalik selleks, et viia end kurssi 1. septembrist jõustuva tervisekaitse määrusega. Selle järgi võib lastele pakkuda vortitooteid ning nendest valmistatud toite vaid korra kuus (sinna alla kuuluvad ka vorstivõileivad, viinerid). Lubatud pole suitsuvorst, suitsuliha ja teised suitsutatud tooted.

Räägiti ka puu- ja köögivilja suurenevast tähtsusest ja vajalikkusest laste tervisele ning nende kasutamisest roogades.

Koolituse praktilises osas valmis-

tati uudsete retseptide järgi paarikümmend rooga, mida kõige lõpus ka maitsiti. Eredalt jäid meelde peedi-tatrahelbepuder, külm kamasupp, nuudlipuding, punane hakkliha pajaroog, lumemaasikas (see ei sisalda nudki maasikaid, vaid punast peeti ning maitses vahukoorega üllatavalt hästi).

Osalejad said kaasa valiku retsepte ja indu uute roogade valmistamiseks.

Kaire Sinimets,
tervishoiutöötaja

Kodanikeühenduste ümarlauer koosolek Tuhalaanes

Karksi valla kodanikeühenduste ümarlauer augustikuise koosoleku teemad olid Vabaiühenduste Fondi (VÜF) ja kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) projektid. Koosolekust võtsid osa külastajana maavalitsuse planeeringutalituse majandusarengu peaspetsialist Jane Juust, „Kodukant Viljandimaa“ tegevjuht Lagle Viltu, Mulgimaa Arenduskoja tegevjuhina tööd alustav Piret Leskina ja Karksi valla spetsialist-projektijuht Dmitri Orav.

• Nii need hõrgutised valmivad.

KATRIN KIVISTIKU foto

Koguneti Tuhalaane külamaja, kus külavanem Enn Sarv rääkis oma külast ja külamaja juhataja Anneli Anijärv andis ülevaate külamaja tegevusest. Lõuna-Mulgimaa kunsti- ja käsitöökoda oli kujundanud näituse suvisest kunstilaagrist ning ühingu esimees Hülle Haab kõneles toetust leidnud kunstilaagri projektidest.

Jalutuskäigul avanes metsakõrgendikult muljet avaldav vaatepilt suvekursuste keskusele, mille on perekond Sarv rajanud Loisu järve kaldale kunstilaagrite korraldamiseks. Sinna plaanitakse teha veel maa-ahjud savitööde põletamiseks.

Ringkäik Tuhalaane keskasulas viis Kooli tallu, kus vaadati Tuhalaane Külaperede Seltsi näitust ja kuulati Helvi Visnapi ettekannet seltsi tegevuse kohta.

Pikema arutelu alla võeti külade arengukavad ja ühenduste teatmiku koostamine. Seda toetab Vabaiühenduste Fond Anne Kaljumäe juhitava Karksi Kultuuriseltsi projekti kaudu.

Seltside esindajad tõstsid üles mitmeid piirkonna arendamise probleeme.

Helve Joon

Laula, laula, lapsekene!

Karksi-Nuia lasteaia algavad alates oktoobrikuust taas laulu- ja mängutunnid kõige pisematele. Ootame kõiki lapsi, kes ei käi veel lasteaia. Meie mänguringis on osalenud emad koos sülebeebidega, samuti mudilased, kel vanust aastast kolmest.

Pakume arendava ja õpetliku sisuga tegevusi nii emadele kui lastele. Üheskoos õpime lihtsaid lauluvii- se, hüpitussalme, liisulugusid ja lasteriime, julgustame lapsi muusika järgi liikuma ning teeme tutvust pillidega. Lapsed saavad oma esimesed kogemused suhtlemises eakaaslastega ning emmed-issid jagavad lastekasvatusrõõme ja muresid.

Esimene kokkusaamine on kolmapäeval, 15. oktoobril kell 11.30 lasteaia saalis. Info tel. 435 2279 (lasteaed) või 5343 9644.

Anneli Mäeots,
lasteaia muusikaõpetaja

Üheksakümmend aastat külaelu Sudiste piirkonnas

24.veebruari 1918 kuulutas Eesti Maapäeva vanemate nõukogu välja Eesti Vabariigi. Kuidas sel ajal Sudiste piirkonnas elati?

Tsaariaja lõpuks olid mitu pere-meest ostnud Karksi mõisalt talu maad päriks. Need olid Keki, Jõksi, Kõdara, Kaprali, Kukese, Karuannuse, Araku, Kulli, Kitsi ja veel mõned. Sel ajal tegutses Sudistes viljapeksuühisus, kus oli masinistiks Johan Kanter. Ta oli 1915. aasta 15. juulil lõpetanud Tartus masinistikursused.

Sudistes asus 1893. aastal ehitatud Karksi vallamaja. Oskar Särevile kuuluv Pilgu poes müüdi maarahvale vajalikku kaupa ning 1885. aastal ehitatud Toomesoo Algkoolis õppisid teist aastat segaasulised lapsed. Kooli juhataja-õpetaja oli August Kuusik. 1918. aastal asus seal ametisse esimene naisõpetaja Aliide Peltser.

1920. aasta maareformiga võorandati Karksi mõisa maad. Tekkisid asundustalud. Iseseisvunud asundustaludele anti riiklikku toetust.

Asutati Mäeküla piimaühisus. 1926. aasta 1. oktoobril avati Karksi vallamaja ruumides postiagentuur, mille juhataja oli vallasekretär Aleksei Ennok. 1928. aastal asutati Karksi

Pere-naiste Selts, esinaiseks valiti Anna Ruubel. Maanaiste liikumise algataja oli Mäeküla Viira metsavahitalust kasvanud Jaan Hünerson, kes oli ka maanoorte liikumise innustaja.

1929. aastal alustas tegevust Üleeestilise Noorsooühingu Karksi osakond, esimees Jaak Kunimägi, ja 1936. aastal Mudakuru osakond, esimees Johan Kaelas. Põllumeeste õiguste eest seisis Karksi Põllumeeste Kogu, mille aktiivne liige oli Kulli talu peremees Jaak Kivisäk.

Piirkonna kultuurielu oli seotud Kõdara mäega. Külarahvas rajas talgute ja ühistöö korras mäele head teerajad, tantsuplatsi, lõkkekoha ja istepingid, allapoole ehitati katusega ja tegelaste ruumidega püüine. Seal esitati näidendeid, koorilaule ja rahvataintse. Tantsuõhtutel sai tuntuks Karutoosi talu perekonnaorkester „Karutsi Jäts“, juhatas pereisa Jaak Karu, hiljem tema väimees Jaak Israel.

Talu arengule tegi lõpu Teine maailmasõda ning sellega seotud küüditamised ja repressioonid. Tühjaks jäänud talud täideti uute asukatega ja algas kollektiviseerimine.

1949. aastal asutati kolhoosid „Julgus“ (esimees Evgenia Šmešnõi-Mäg-

ger), „Tulevik“ (Juhan Reimets), „Ühisjoud“ (Oskar Juhkam), „Sõprus“ (Juhan Senter) ja „Ühendus“ (Märt Täks). Aastate jooksul liideti väiksed ühismajandid Mäekülas Järve kolhoosiks ning Sudistes „Sõpruse“ ja „Sudiste“, kuni 1964. aastal said kõik Karksi kolhoosiks, Sudistesse jäi selle osakond.

Uue administratiivjaotuse kohaselt asendati vallad külanõukogudega ning kohaliku võimu keskuseks sai Karksi külanõukogu Saviarus.

Nõukogude võimu 1950. aastate alguses asutati Sudistesse rahvamaja ja raamatukogu ning 1954. aastal sai küla ka telefoni. 1958. aastal jõudis Sudistesse elekter. 1970. aastate alguses avati bussiliinid ning bussi võis istuda kolm korda päevas, lisaks kolhoosi buss, mis vedas lapsi lasteaeda.

Sõda, repressioonid ja muudatused põllumajanduses kahandasid suuresti elanike arvu. Vähenes ka laste sündivus. 1973. aastal sulges laste vähesuse tõttu ukseid 88 aastat töötanud Toomesoo kool.

Suur ühismajand koondas tootmishooned ja elamurajooni Karksi keskusesse, ääremaad tühjenesid. Ka kultuurielu koondus keskusesse. Su-

distest viidi üle Karksisse rahvamaja ja raamatukogu. 1974. aastal rajas Karksi kolhoos Sudistesse kahte ühepereelamusse lasteaia, mis töötas seal 1988. aastani.

1992. aasta — Eesti Vabariigi taasekestamine ja põllumajandusreformid muutsid külaelu pilti tunduvalt. Karksi kolhoosilt said omanikud tagasi talumaad. Erinevatest tootmisloikudest moodustusi aktsiaseltsid ja osüühingud. Sudiste osakonnast sai osüühing „Sudiste“, mis pidas vastu vaid mõne aasta.

1995. aastal asutasid 33 naist Sudiste Maanaiste Seltsi eesotsas Hille Krusbergiga, kes juhtis seltsi tegevust üheksa aastat.

1999. aastal sulges Abja Tarbijate Ühistu Sudiste kaupluse, seda proovisid mõne aasta pidada Juhan Tops ja Liivi Kikas. 2001. aastal sai Sudiste internetiühenduse. Esimene Euroopa Liidu raha jõudis Sudistesse maale kaasaajastamise ACCESS-programmi läbi. 2008. aasta 31. juulil likvideeris Eesti Post 82 aastat töötanud Sudiste postkontori.

Mis on veel jäänud? Bussiühendus on koolipäevadel kaks korda päevas ja koolivaheae-

gadel ainult teisipäeviti. Igapäevast leiba toob kauplusauto kaks korda nädalas Kärstnast ja ühe korra Abja Tarbijate Ühistust. On Sudiste Maanaiste Seltsi hallatav külamaja oma tubli perenaise Krista Kuni-mäega.

Piirkonna elanikke koondab Sudiste Maanaiste Selts, mille tuumiku moodustab folkloorirühm „Sudijad“ eesotsas seltsi juhatuse esimehe Anneli Mäeotsaga. On ettevõtlik küla-nem Harri Kunimägi, kelle algatusel on muudetud Sudiste keskasula kaunimaks. On veel mõned tublid ja tegusad talud, kes hoiavad alles traditsioonilist maatööd. Mitu peret on hakanud väärtustama maaelu, rajades kauni maakodu. On heatahtlikud Sudiste, Hirmuküla ja Mäeküla inimesed oma mälestustega siin elatud aastatest ning noored, kes tunnevad huvi kodupaiga elu ja muistelugude vastu.

Ajastu on teine. Avatud maailm kutsub leidma uusi võimalusi. Hea, et on olemas kodupaik ja lapsepõlvema, kuhu ikka ja jälle võib tagasi tulla, ja on inimesed, kes seda alles hoiavad.

Helve Joon

KARKSI VALLAVOLIKOGUS

23. juuli istungil

Osa võtsid Jüri Eesik, Katrin Kivistik, Liidia Kleas, Harri Kunimägi, Endel Lepik, Leo Liiber, Heino Luik, Leili Nael, Maire Sala, Enn Sarv, Tarmo Simson ja Urmas Villbach. Puudusid Ülle Adamson, Raivo Lill, Reevo Maidla, Olavi Pilk ja Raimo Sarv.

♦Otsustati esitada taotlus meet-

mele „Kohalike avalike teenuste arendamine“ gümnaasiumi vana õppehoone ja staadioni rekonstrueerimise finantseerimiseks. Valla eelarvest otsustati ehitustööde kulutused katta kuni 16 000 000 krooni ulatuses.

♦Otsustati võtta Karksi vallale täiendavalt laenu kümneks aastaks kuni 3 750 000 krooni gümnaasiumi vana õppehoone rekonstrueerimise finantseerimiseks.

KARKSI VALLAVALITSUSES

11. augusti istungil

Osa võtsid Arvo Maling, Pjotr Krjutskov, Urmas Suurpuu, Andi Sõmmer ja Peeter Uisk.

♦Eraldati reservfondist 10 000 krooni Lõuna-Mulgimaa kunsti- ja käsitöökojale projekti „Suvekursuste keskus“ omafinantseeringu rahastamiseks.

♦Määрати Karksi-Nuias Kase t. 6 ehitiste (elamu, laut-küün-kuur) juurde teenindusmaa suuruseks 4368 m² (I katastriüksus 2822 m²; II katastriüksus 1546 m²), sihtotstarve elamumaa.

♦Kinnitati maa ostueesõigusega erastamise tingimused: Juhan Miilmäe erastab 1/12 mõttelist osa ja Johan Pork erastab 6/12 mõttelist osa elamu juurde 4368 m² maast Kase t. 6 Karksi-Nuias; Anna Kuk erastab 1/2 mõttelist osa ja Anne Herman 1/2 mõttelist osa elamu juurde 21 240 m² maast aadressil Oja Oti külas; Riho Loit erastab elamu juurde 1126 m² maad Loodes t. 25 Karksi-Nuias; Leida-Marie Kinnas erastab 1/2 mõttelist osa, Merike Soovik 1/4 mõttelist osa ja Maarika Soovik 1/4 mõttelist osa hoonele juurde 4239 m² maast Annemäel Lilli külas.

♦Määрати Sudiste külas Puisemäe 1 kinnistu jagamisel moodustunud katastriüksustele järgmised aadressid ja sihtotstarbed: Puisemäe 1 elamumaa ning Puisemäe 3, Puisemäe 4 ja Puisemäe 5 — maatulundusmaa.

♦Määрати munitsipaalomandisest taotletava maa-ala aadressiks Kase t. 6 Karksi-Nuias ja suuruseks 4368 m², millest 7/12 osa erastatakse ostueesõigusega. Määрати munitsipaalomandisse taotletava maa-ala aadressiks Lilli, suurus on 5719 m².

♦Anti nõusolek kasutusvaldusesse antava vaba põllumajandusmaa nr. 36 maa riigi omandisse jätmiseks Pärsi külas Rämlemäe, suurus 18,29 ha. Vallavolikogu selle aasta 18. juuni otsuse nr. 224 alusel on kasutusvalduse õigus seatud Matty Koppeleli kasuks.

♦Otsustati sõlmida füüsilisest isikust ettevõtja Illika Oravaga tüürileping Rahumäe t. 2a II korruse ruumi nr. 31, suurusega 27,1 m², kasutamiseks iluteenuste osutamiseks ala-

tes 1. oktoobrist 2008 kuni 31. septembrini 2013.

♦Otsustati anda tööandja eluruumina tüürile munitsipaalaluruum Võidu t. 7—11 Karksi Vallahoolduse juhatajale Veljo Urmile.

♦Tunnistati „2008. aasta investeerimislaenu võtmine“ riigihanke pakujate kvalifitseerimistingimustele vastavaks tähtajal pakumuse esitanud AS Hansapank ja AS SEB Pank. Edukaks tunnistati viimati nimetatut kui majanduslikult kõige soodsam pakumine.

♦Otsustati lükata tagasi aktsiaseltsi „Mulgi Reisid“ esitatud pakumine hankele „Avaliku bussiliiniveo korraldamine Karksi valla õpilasliinidel“ kui valla finantsvõimalusi ületav.

♦Kinnitati Äriküla vanemaks Heino Univer ja Muri külavanemaks Leili Nael.

♦Määрати projekteerimistingimused: puurkaevu rajamiseks Olli kinnistule Ärikülas, Kutsiku järve saanerimiseks Polli Põllutöökooli III kinnistul Polli külas ja kõrvalhoone laiendamiseks Sooääre kinnistul Sudiste külas.

♦Anti ehitusluba: Marianne Ruusile elamu rekonstrueerimiseks Mäginäni kinnistul Polli külas, Leinard Remmelgale kõrvalhoone laiendamiseks Sooääre kinnistul Sudiste külas; Ivi Lutsule elamu püstitamiseks Männi kinnistule Tuhalaane külas; aktsiaseltsile „Iivakivi“ vee- ja kanalisatsioonitorustike ehitamiseks Karksi-Nuias Kaare ja Uuel tänaval ning Lilli teel; Karksi vallale, Elvi Visterile ja Marek Hallikule Teeääre kinnistul paikneva kõrvalhoone osalikeks lammutamiseks Sudiste külas.

♦Anti kasutusluba osüühingu „Jaotusvõrk“ omandis olevale Rulli mastalajaamale ja elektriliinidele Lilli külas.

♦Anti nõusolek osüühingule „Kivikandur“ maavara kaevandamiseks Ainja liivamaardlast Ainja külas (maardla suurus 19,35 ha).

♦Otsustati rahuldada laekunud taotlused korraldatud jäätmeveoga mitteliitumisel, kus alaliselt ei elata, ning anti nõusolek jäätmeveo tingimuste muutmiseks Karksi-Nuias jäätmevaldajatele, kus peres elab üks või kaks inimest.

„UGALALT“ KOOLI ALGUSE PUHUL

„Ugala“ Teatril on rõõm tervitada lapsi kooliaasta alguse puhul ning anda neile võimalus tulla teatrisse kohtuma väikese Tjorveni ja tema sõpradega.

5. ja 16. septembril toimuvatel

etendustel „Väike Tjorven Soolavarese!“ kehtivad kõigile vaatajatele sõbrahinnad: pilet maksab nii suurtele kui väikestele vaid 65 krooni.

Lisainfo: <http://www.ugala.ee/repertuaar/tjorven.html>.

• Taanis käisid õppimas kümne Euroopa riigi noorsootöötajad.

INDREK PALU foto

SUVI NOORTEKESKUSES

Noortekeskuse suvi möödus väga tõiselt ja kindlasti pakkus ta kohalikele noortele vaheldust.

Juuni alguses toimus tänu Euroopa Noored Eesti büroo toetusele rahvusvaheline noorsootöötajate koolitus „Forum Training“, mille järeltegevustena loodame alustada juba septembris noortekeskuse juures oma foorumteatri grupiga tegevust.

Noortekeskus oli esindatud oma noorte ja ratastega suvepäevadel, kust tõime 14 võistkonna seas rannavõrkpallis koju esimese koha. Samuti toimus juba traditsiooniline töömalev, mis sel aasta pakkus töölusti maasikakorjamise ja laudtee ehitamisega, noortel jäi aega pärast tööd ka vaba aega siustada ja välilaagrites osaleda. Väga tublid olid ka meie noored töömalevate maakondlikul jõukatsumisel, kus võideti nii mõnigi esikoht ja tunti rõõmu eakaaslastega suhtlemisest.

Kindlasti oli noortekeskusele suureks katsumuseks korraldada juulis

üle-eestiline tantsulaager. See oli suve tähtsündmusi nii meie koduvalla tutvustamisel maakondade tantsuõpetajatele kui ka kohalikele noortele, kes said tegutseda heade juhendajate käe all õpitubades.

Noortekeskuses korraldas Lõuna-Eesti suurim jalgpalliklubi „Maag Tammeka“ laagri noortele jalgpalluritele. Tagasisidena tean, et Karksi-Nuia on vabariigi treeningubaasina arvestatav koht.

Käisime noortega Inglismaa kõige väiksemas linnas Walesis. Seal ootasid noori teatrilased õpitoad. Ereda daim elamus oli kindlasti lavavõitlus, mille korraldas kassahiti „Matrix“ võitlussteenide lavastaja. Walesi loodus ja keskkond ning selles kohtumises osalenud riikide noored andsid meie valla inimestele usku korraldada ise ja olla aktiivne sellelaadsetel ettevõtmistel kaasa lööma.

Väga huvitav oli katsetada kohalikke spordialasid, nagu kaljuronimi-

ne ja vettehüpped. Noortel oli võimalus harjutada kõrgusekartusest üles saamist. Ka nende ridade kirjutajal oli meeldiv võimalus 15 meetri kõrguselt ookeanilainetesse hüppates tunda end nagu lind.

Käisime ka aktivistide grupiga Taanis, kus koolituse käigus saime diskuteerida selle üle, mida tähendavad rütmid nii meie elus kui muusikas. Õppisime muusikateraapiat ja rütmte Euroopa ühe parema etniliste trumide virtuoosi Didier Pajo käe all.

Kindlasti on noortekeskusel hea meel selle üle, et meie maja noored said sisse noorsootööd õpetavatesse ülikoolidesse. Siinkohal tahaks kiita Signe Pugali ja Ege Rannaku panust noortekeskuse ettevõtmistesse ja loodan, et nad oma õppimiste kõrvalt ülikoolis ka meie noortekeskusesse tee leiavad.

Noortekeskus tänab kõiki noori ja koostööpartnereid, kes aktiivselt on osalenud meie ettevõtmistes. Loodan, et uus hooaeg tuleb veel põnevam ja võimalusterohkem.

Indrek Palu

LILLI RAHVAS UUDISTAS JÄRVAMAAD

Lilli külamaja juurde kogunes hulk inimesi, et sõita ekskursioonile Järvamaale.

Esimene peatus oli Türil Eesti Ringhäälingu Muuseumis, kus riulitel on unikaalsed raadioaparaadid ja televiisorid juba sõjaeelsest Eesti Vabariigist. Samas on peen tehnoloogia saavutus segaja, millega pandi müra peale „Ameerika Hääle“, „Vaba Euroopa“ ja teiste raadiojaamade saadetele. Haruldasmaid eksponaate on ennesõjaaegne plaadilõikaja. On ka reporterimakkide ja mikrofonide kogu. Teleekspositsiooni keskmes on Valdo Pandi vahakuju. Näha saab ka ainsat säilinud lõiku Pandi kuulsaimast saatesarjast „Täna 25 aastat tagasi“.

Muuseumis on näha omaaegse 196,6 meetri kõrguse Türi raadiomasti makett. Jagus vaatamist ja äratundmisrõõmu.

Maja teisel korrusel on Türi Muuseum, kus on väljapanek õmblusmasinatest, jahipidamisriistadest jne.

Meie reis jätkus Paide Vallitornis, mille ehitas Liivimaa ordu 1265. aastal. Sõdade käigus purustati see korduvalt. 23. aprilli 1993 avati see Paide kõrgeim hoone külastajatele.

Vurasime edasi A. H. Tammsaare Muuseumi Vargamäele. Giidi abiga saime teada armastatud kirjaniku pere elust Tammsaare Põhja talus Veteperes külas. Uuesti on ehitatud rehela, karjalaut, saunikute eluhooned ja piirdeaiad ning tehtud rajad

Tammsaare talu ümbritsevasse rabadesse.

Suundusime Järva-Jaani vanade masinate varjupaika, kuhu on kogutud 290 autot, bussi ja traktorit.

Oma ekskursiooni viimaseks paigaks olime valinud Imaveres asuva Sassi talu jaanalinnufarmi. Nägime seal peale jaanalindude nandut ja ka pisemaid linde.

See huvitav päev sai teoks tänu osavõtjatele ja seltsingule „Metsanurme“ projektile „Teotahteline Lilli“, mille rahastas kohaliku omavaldusliku ühik.

Aitäh toredale bussijuhile Karl Oidemaale, kes meid turvaliselt sõidutas.

Malle Ereline, ekskursioonijuht

• „Krõõt” vallutas Grindelwaldis mägesid.

HANS MÕTSA foto

„Krõõt” käis Šveitsis „Europeade’il”

Karksi valla tantsurühm „Krõõt” osales 24.–27. juulini Šveitsis Martignys 45. „Europeade’l”.

„Europeade” on Euroopa kõige suurema haardega traditsiooniline rändfestival, mis igal aastal peetakse ise riigis. Neid on peetud alates 1964. aastast, 1993. aastast on selle üritusega liitunud ka Eesti.

Eesti osales sel aastal 210-liikmelise esindusega, milles olid iseseisvate programmidega esindatud sega- ja naisrahvatantsurühmad, rahvamuusikud, Eesti vene tantsuansambel, setude folklooriansambel ja -grupp ning rahvamuusikaansambel. Sellise koosseisuga oli meie esindusel Ida- ja Põhja-Euroopa maadest kõige mitmekesisem ja rikkalikum kava.

Šveitsisse sõitis Eesti esindus nelja suure bussiga. Meil tuli läbida Läti, Leedu, Poola, Saksamaa, Austria ja Itaalia.

Meie, neljanda bussi reisijad, alustasime oma sõitu 19. juuli südaööl. Peale meie rühma istusid bussis Värskast pärit setude laulu- ja tantsurühm „Lustiline” ning segarühm „Tuhkapusijad” Põlvamaalt. Teised bussid võtsid kaasa rahvatantsijaid ja muusikuid Eesti teistest paikadest. Kohtuma pidime alles Saksamaal Aitrachi kämpingus. Martignysse oodati meid 23. juuli pärastlõunaks.

Šveitsi riik jaguneb kantoniteks. 12 000 elanikuga väikelinn Martigny asub Valais’ kantonis. Ümbritsetud Alpide mäestikuga, piirneb ala lõunast Itaalia ja läänest Prantsusmaaga. Maastik on seal vastuoluline: kõrged kivi-

seinad vahelduvad taimeroheliste nõlvadega, taustaks lumetippudega mäed. Valais’ piirkonda jäävad 4000 meetri kõrgused mäed ja 12 suuremat jääliustikku. Maastikku ilmestavad Alpide tunnelid ja väikesed linnad.

Šveitsi kultuurielu on väga mitmekesine, mis tuleneb paljuski sellest, et Šveitsis on neli ametlikku keelt (saksa, prantsuse, itaalia ja romaani keel). Martignys ja selle ümbruses räägib põhielanikkond prantsuse keelt.

Linn võõrustas „Europeade’i” juba kolmandat korda. Väikesesse maalilisse Alpidesse varjunud Martignysse mahtus viie päeva jooksul ligi 6000 rahvatantsijat, lauljat ja muud rahvakultuuri esindajat 25 riigist. Pidulised said sel ajal tutvuda nii ümbruskonnaga kui linnaga, rääkimata võimalusest sõbruneda kogu Euroopast kokku sõitnud inimestega.

Festivalil oli suurejooneline avaja lõppkontsert. Peale selle astus kogunenud rahvas üles linna väljakutel ja ööbimiskohtades, lustis rongkäigus ja pidutses ballil.

Nii ava- kui lõppkontsert anti Vana-Rooma ajast pärit amfiteatris, kusjuures meile oli vaieldamatult vastutusrikkaim avakontserdil esinemine. Seal tutvustati osalevaid riike.

Esinesime koos naisrühmadega „Tökkroos” Muhust ja „Kirilind” Harjumaalt ning esitasime Diana Otsingu autoritantsu „Mina tahan tantsu lüüa”. Meie tants võeti vastu tohutu aplausiga. Eestlased on püüdnud latiti kõrgel hoida ja seni on see hästi ka

õnnestunud. Eks meiegi andsime endast parima.

Palju elevust tekitas rongkäik läbi linna. Asutused ja ärid suleti enne igapäevast aega, et linnarahvas saaks pidustustele kaasa elada. Kogu linn oli üks suur pidu ja tantsimine sadade rahvariiete virvarris.

Üheteistkümnereisipäeva jooksul olime lummatud äiksevihmast Poolas, Alpide ilust ja Lago Maggiore järve imelistest vaadetest, ekstreemsest turnimisest vonklevatel mägitheel, lilleküllastest küladest ja linnadest, Prantsuse talikuurordist Chamonix’st ja Mount Blanci vallutamisest, paadisõidust maa-alusel koopajärvel, unustamatust Grindelwaldist — “Šveitsi pärlist”, viinamarjaistandustest, praamisõidust Bodenseel ja lõputuna tunduvatest Poola teedest.

Olen lugenud, et Šveits on täpselt nii ilus, kui pildiraamatust paistab, ja nii see ongi, pigem tundub, et ilusam kui pildiraamatust paistab.

Koju jõudsime 31. juuli esimestel tundidel.

Krõõda tantsijad — kaks Annelit, Tea, Malve, Juta, kaks Üllet, Annika, Ille, Helgi, Maarika, Kati ja Külli — tänavad Karksi Vallavalitsust festivalil osalemise toetamise eest. Tänu „Europeade’ile” nägime mitut Euroopa riiki, nägime uskumatult ilusaid paiku ning tundsimme uhkust oma rahva ja oma rahvakultuuri üle.

Reisifotod paneme vaatamiseks üles Karksi Valla Kultuurikeskuse koduleheküljele.

Ille Mõts

• „Sudijad” esinesid oma küla päeval.

GALINA JOONE foto

elutarkus, noorte jõud ja pealehakkamine, laste ohin ja tegutsemislust, mis saab tõuke vanemate eeskujust.

Sudiste Maanaiste Selts tegutseb 13. aastat. Niisama kaua on koos käinud „Sudijad”, kelle repertuaaris on nii folkloorseid laulumänge-tantse kui ka seltskonnatantse meilt ja mujalt. Suurem osa grupi liikmetest lööb kaasa algusaastatest peale. Meid ühendavad üksmeel ja teotahe. Ei

möödu naljalt ühtki külapidu või suuremat sündmust, kus „Sudijad” aktiivselt ei tegutseks. Maanaiste selts püüab külla sulanduda parimal võimalikul moel, mis tähendab, et kõik, mis me teeme, teeme küla heaks. Meie ettevõtmistes on ukسد alati kõigile avatud. Teretulnud on head ideed, uued mõtted ja igäihe väärt tegu.

Meie moto on rõõm inimestest. Heade inimeste, väärt algatuste ja

KULTUURIKALENDER

KULTUURIKESKUS

L, 6. 09	kell 11	Eesti Kaitseväge Orkester esineb Karksi-Nuia Keskväljakul
	kell 11.45	Kaitseliidu Sakala maleva 91. aasta-päeva paraad läbi linna
	kell 12	Vabadussõja mälestussamba avamine
	kell 19.00	Rahvapidu. Esinevad „Kunileid”, „Tantsurõõm”, Suure-Jaani näitering „Tegeltkah” — A. Kivirähki „Kuu monoloogi raha asjus”. Tantsuks „Lustipill”, ühislaulmine. Laudadel suupisted. Pilet 25 krooni. Laudade ettetellimine tel. 5198 1363 või 435 5529
12.—13. 09		Meefestival

NOORTEKESKUS

R, 5. 09	kell 19	Kooli alguse pidu
R, 12. 09	kell 17	Piljardivõistlused
N, 18. 09	kell 17	Wii võistlused bowlingus
27. 09 — 28. 09		Rattamatk

LILLI KÜLAMAJA

E, 1. 09	kell 14	„Tere, kool!”
E, 1. 09		Väljapanek vanadest õpikutest ja aabitsatest (raamatukogus)
E, 22. 09	kell 11	Täiskasvanute hommikupoolik teelauas „Suvi annab sügisele kää”
Külamajal on õigus ürituste kavas muudatusi teha. Jälgige reklaami!		

SUDISTE KÜLAMAJA

R, 5. 09	kell 20	Tantsuõhtu Heino Sõnaga
R, 19. 09	kell 18	Ühiskülastus „Ugala” Teatrisse: A. Tšehhovi „Kolm öde”
L, 27. 09	kell 12	Mihkclipäeva kirebulaat ja näitus
NB: Täpsem info külatoast 436 0240 (Krista Kunimägi)		

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

L, 13. 09	kell 12	Meepäeva jutu- ja õpitoad lastele
-----------	---------	-----------------------------------

Näitused

1. 09—20. 09	„Taimeteadja Aili Paju”
8. 09—27. 09	„Ainult poistele”
8. 09—15. 09	„Mesi on looduslik ravim”
22. 09—11. 10	„Viljandi 725”

KARKSI-NUIA LASTEAE

E, 1. 09	kell 10	Tarkusepäev
E 29. 09	kell 10	Mihkclipäev

Õnnitleme sünnipäeva puhul!

2. september	Helju Leiman	Sudiste	65
3. september	Ilmar-Jaan Kohjus	Allaste	70
5. september	Elle Luik	Allaste	65
5. september	Ellen Martin	Karksi-Nuia	65
8. september	Avo Lamp	Karksi-Nuia	65
11. september	Salme Teppan	Karksi-Nuia	91
13. september	Marge Priimägi	Karksi	65
15. september	Endel Kuhi	Karksi-Nuia	65
17. september	Ella Jaansoo	Karksi	65
20. september	Luule Pedanik	Morna	70
23. september	Maie Niimelo	Karksi-Nuia	70
24. september	Osmo Juhani Jaatinen	Karksi-Nuia	65
25. september	Asta-Virve Libek	Polli	65
26. september	Ago Lapp	Karksi-Nuia	65
26. september	Lehte Piir	Polli	65
28. september	Linda Sarap	Lilli	70
30. september	Helju-Marie Riso	Pärsi	75

Õnnitleme väikesi vallakodanikke ja nende vanemaid!

3. juulil sündis Karksi-Nuias Jaanika Pärna ja Heiki Aasa perre tütar KERTU-LIIS.
15. juulil sündis Karksi-Nuias Marika ja Rene Tamtiku perre poeg REDNAR.
28. juulil sündis Karksi-Nuias Maria ja Kaido Tiru perre tütar MIA LOORE.

SÜDASUVEL SUDISTES

Augustikuu esimesel nädalavahe- tusel oli Sudistes liikvel palju rahvast. Võis kohata vanu sõpru, häid tuttavaid, sugulasi ja külalisi. Aset leidis viies külapäev, kus kõiki kohale tulnud ootas kosutav kohvilaud, sai vaadata fotokroonikat Sudiste, Hirmuküla ja Mäeküla peredest ja taludest. Kätt sai proovida õnneloo- sis. Mänguväljakule ja spordiplatsile on lisandunud külakiik, mille laul- sid käima „Laudaukse kääksuta- jad”.

Külapäeva avasõnad ütles küla- vanem Harri Kunimägi. Esinesid „Sudijad” ning külalised Kärstnast ja Tu- halaanest. Tervitama oli tulnud yal- lavolikogu esimees Heino Luik. Üle- vaate Eesti küla, sealhulgas Sudiste ajaloo- st 90 aasta vältel tegi Helve Joon.

Perekonnas on tähtsal kohal ema, külas naised — eks seepärast sai 13 aastat tagasi asutatud ka maanaiste selts. Rahvatarkuski ütleb, et naine ika see kael on, mis mehe pead pöörab. Nii oleme meiegi erinevaid aegu läbi elades ja raskusi ületades püüdnud selle poole, et elu külas ikka edasi kehtaks. Selleks on meil olnud vaja pöörata paljude meeste päid, et nad vaataksid küla poole.

Meid on aidanud paljud inimesed, kes on otsustanud projekte heaks kiita — vallavalitsus, küla- vanem, head inimesed naaberküla- dest, aga ennekõike oma küla rahvas. Marjaks kuluvad ära vanemate

MURI RAHVAS VALIS KÜLAVANEMAT

Muri külas Murri häärberis toimusid 2. augustil külavanema valimised järgmiseks neljaks aastaks. Vallavalituse poolelt aitasid neid läbi viia Inge Dobrus ja Erna Pugal.

Lisaks Morna, Muri ja Suuga küla elanikele oli samal ajal korraldatud külapäevale tulnud endisi elanikke, sugulasi ja sõpru. Nii oli Murile tulnud 70 inimese ümber, kes tundsid huvi külaelu edenemise vastu ja soovisid tuttavatega kohtuda.

Esimesel külaelanike koosolekul neli aastat tagasi 2004. aasta juunis oli häärber armetus seisus: katus oli lagunenime peatamiseks kaetud kõilega, istusime kes kuidas sai ühes ruumis lauavirna ümber. Aga koosolek sai peetud ja külavanem valitud.

Esimeseks neljaks aastaks valiti külavanemaks Karksi-Nuia Aianduse ja Mesinduse Seltsi juhataja Leili Nael. Tema esimese kandideerimisaja eesmärk oli hakata endi viima Polli puuviljandusteadlase Erich Mägi (1928—2001) ideed taastada Murri häärber ja iluaed. Kaasa aitasid Leili Naela missioonitunne ja soov arendada välja kolme küla keskus ning ühtlasi hoida alal väärtuslikku ajaloolist pärandit.

Eesmärgi teostamist võimaldasid

eelarvelised rahataotlused Põllumajandusministeeriumile, Kultuuriministeeriumile, PRIA projektid, valla ja kohaliku omaalgatusprogrammi toetused.

Häärber avati 2005. aasta 10. detsembril. Siis olid restaureerimata veel kõrvalhooned ja muretsemata mööbel. Väga palju tehti ühiskondlikku tööd — seda tegid aiandus- ja mesindusseltsi liikmed (kaasa arvatud seltsi tubli Abja osakond), külarahvas ja isetegevuslased ning lugematul arvul töötunde tegi restaureerimisostkustega Rein Nael. Täna on taastatud Eesti 1920—1930-ndate aastate talukultuuri üks näidis — mulgi häärber ning selle kõrvalhooned ait-garaaz, ait-kelder ja saun.

Vallalt saadavate külatoetustega on ehitatud Karksi-Nuia maantee äärde Muri bussipeatuse ootekoda, remonditud küla kaev, veetud teele kruusa, külades seatud üles teadetetahvlid, Mornas lipuvarras, suvel niidetakse muru ja hooldatakse ümbrust.

Külavanem on vahendaja külaelanike ja vallavalitsuse vahel, kuulab inimeste muresid ja püüab neid jõudumööda lahendada. Et külavanema tööd on olnud silmapaistev, siis valiti Leili Nael üksmeelselt külavanemaks ka järgnevalks neljaks aastaks.

Külavanem tänas kõiki, kes olid teda selles töös toetanud, ja loodab ka edaspidi heale koostööle nii külainimeste kui vallaga.

Küllalt suurearvulise osavõtjatega koosoleku lõpuosas tõsteti järjekordselt üles igapäevast elu takistavad asjaolud.

Kõige suuremaks probleemiks on Muri külla normaalse sissesõiduvõimaluse puudumine, sest teaalune maa lasti erastada. Talude ja korterelamu juurde ei saa sisse sõita kiirabi ja tuletõrje, ei saa tuua küttepuid ja ehitusmaterjale ning korraldada prügiveedu, rääkimata ekskursioonidest häärberisse. Arvukalt sai kuulda ühe kannatava poole seisukohti. Koosolekul oleks tahtnud kuulda ka maamomaniku vaatenurka (ta oleks võinud tulla kohale või saata esindaja) ja temapoolseid reaalseid lahendusi.

Lahendusi vajab kõigi mõtlemist oma isiklikust tasandist kõrgemal, oskust teha kompromisse ning näha enda ja oma tegevuse pikemaegseid tagajärgi. Praegu on elu edasine areng külas takerdunud aastaid kestnud vastasseisu taha, mille lahendamiseks tuleb teha suuri jõupingutusi ja oodata abi väljastpoolt.

Saida Lokk

Lilli rahvas kogunes 15. külapäevale

9. augusti pärastlõunal suundusime Lilli, kus külamaja juhataja Malle Ereline kutsus rahva lipuväljakule. Lipu heiskasid küla vanemad elanikud Hilda Sinka ja Kalju Veevo ning hea sponsor Ilmar Puusepp. Avasõnad lausus külavanem Liia Oidemaa. Edasi kõlasid rahvalikud pillilood lõotsamees Kalmer Krimseselt Sindist ja siis juba kutsus leelotaja Merike Tamtik pidulised külamajja.

Pärast külamaja juhataja tervitust ja külamajaga seotud inimeste õnnitlemist jõudis esinemisjärg isetegevuslaste kätte, kes sisustasid järgnevad paar tundi laulu, rahvatantsu ja estraadipaladega.

Seejärel anti mikrofon meenutusretkeks. Sõna võtsid Asta Jaaksoo August Kitzbergi tubamuuseumist, Toivo Univer Pollist ja paljud teised. Järgnes ekskursioon, bussi roolis külavanem. Alustasime Christine ja Janeki kaunist koduaia, kes eriti paelus külastajaid huvitav postkast-maja ja koduvärvas. Seejärel siirdusime Lilli Loodusmaja, mis on sisustatud nagu metsandusmuuseum ja tegut-

seb ka teabekeskusena. Maja perenaise Ly Laanemetsa juhatusel tutvusime ekspositsiooni- ja kuulsiime mõndagi selle hoonet ja piirkonna metsanduse ajaloost.

Ruhijärve ääres avanes kaunis vaatepilt suvisele öitsvate vesiroosidega ilmetatud veekogule. Meenutasime, et aastate eest oli seal asunud ka vabaõhulava. Läti piiri poole sõites peatusime kunagise Peraküla kooli asukoha juures, kus praegu on vaid mälestuskivi. Leidus rühm selles koolis õpinuid, kes tegid kivi juures ühispildi.

Käisime ära ka piiripunktide juures ja katsusime oma jalaga Läti-maad.

Tagasi külamajas, pakuti meile kooki-moosi ja poe juures sooja sup-

• Lilli külapäeval heisatakse lipp.

pi. Järgnes jalakeerutus hiliste lõotundideni ansambliga „Švips“.

Külamaja organiseeritud ettevõtmine oli sisutihe ja osavõtt rohkearvuline. Enamik olid ju endised elanikud või nende järeltulijad. On ju kohalik algkool juba teist aastat suletud, rääkimata Peraküla algkoolist, mida pole enam 1969. aastast.

Kurb, et linnastumine inimesed ka looduskaunist paigast ära tõmbab.

Jüri Tamtik

Vabatahtlikud koristasid järve ja selle ümbrust

Väike seltskond looduse- ja õngemei käis kaks korda Karksi-Nuia paisjärve äärt koristamas. See käis täielikult kodanikualgatuslikus korras: tööd tehti tasuta, väljaspool tööaega ja ilma suure reklaamina.

Meile tundus, et järvepinna alandamine andis hea võimaluse mõnigi töö ära teha — kõrkjaid niita, kaldaid koristada, ujumiskohti ehitada ja prahti koristada. Me leidsime, et muudu jäävad need tööd tegemata.

Täna on järvest välja toodud autokoorma jagu rehve ning kindlasti koorem klaas- ja plasttaarat. Koristuse käigus leiti veelliiklusmärke, jalgrattaid, käekell, lauanuga, gaasi-

pliit, lante ja õngekorke, tõukekelk, uisud, suusad ja muud. Kõige imelikum tundus see, et pooled puhkajad olid koju läinud ühe sandaaliga ja püksata. Usun, et enamik kumme on pärit Papi krossirajalt, aga keegi pidi nad mäest alla lükkama. Ülejäänud prügi hinnates kahtlen küll mõne inimese mõistuses, sest mulle tundub, et keegi tahab enese prügisse ära uppuda.

Karksi-Nuia paisjärv on kestnud üle kolmekümne aasta ning on hästi näha, mida inimene selle aja jooksul suudab. Kas selline suhtumine näitab ükskõiksust, kasvatamatust või hoopiski prügimajanduse korraldamatust

või on see eespool nimetatud kogum, jäägu lugeja otsustada.

Kaks korda käisid koristamas vabatahtlikud Tõnis Kask, Elmar Okas, Veljo Urn, Voldemar Giske ja Leo Liiber. Teisel koristuspäeval olid toeks Andi Sõmmere (koos oma traktoriga), Tiia ja Kalev Kuk, spordi- poisid Marko ja Margus Aasna ning Tauri Hussar, Innar Vilumets ja Enno Toomla.

Meie oma võla looduse ees likvideerisime, aga teised saavad seda teha sellega, kui nad prahti maha ei loobi ning klaastaraat puruks ei pillu. Loodan inimeste kainele mõistusele.

Leo Liiber

KARKSI-NUIAS TULEB MEEFESTIVAL

12. ja 13. septembril toimub Karksi-Nuias meefestival. See on mesindust ja meetooteid tutvustav üritus, kus on loengud, näitused, meetoode- degusteerimine ja müük ning kultuuriprogramm. Ürituse patroon on meie põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder.

Meefestival algab reedel kell 14, mil kultuurikeskuses alustab tööd infolaud (registreerimine ekskursiooniks, majutamine). Esimene päev on sisustatud kultuuriüritustega ja kohtumistega. Kell 16 on ekskursioon lähemasse ümbrusse. Öhtul kell 19 kuulutab Karksi ordulinnuses 2008. aastal valitud ordumeister meefestivali avatuks. Sellele järgneb Karksi Peetri kirikus kontsert „Aastaring muusikas“ — A. Vivaldi „Aastaajad“, kus on kaastegevad „Ooper-Kvartett“, Ene Nael (klavessiin) ja Jüri Aarma (tekst).

Laupäev on mitmekesiselt sisustatud laadapäev, kus kella 10—16 on

Kuldmedaliga lõpetas ka Anu Kuk

Juulikuu lehes ilmunud lõpetajate nimekirjas oli jäänud märkimata, et ka Jakobsoni-nimelises gümnaasiumis õppinud Anu Kuk lõpetas gümnaasiumi kuldmedaliga.

TERE, TELEVISIOON!

7. augustil kogunesid Tuhalaane ja Kärstna inimesed Kooli talu, kuhu oodati Eesti Televisiooni tutvuma Tuhalaane Külaperede Seltsi tegevusega. Külalised saabusid aga hilinemisega, sest eelmises kohas Holdres oli läinud kauem aega.

Kohaliku külaseltsi tegevust kajastav mitmeosaline näitus avati lindi lõikamisega. Selle esimene osa kandis nimetust „Siin on mu kodu, see on mu kodu, see mu kodupaik“, teine osa „Inimene. Iga inimene väärib tähelepanu“, kolmas osa „Rahvakalendri tähtpäevad“, neljas osa „Meie külalised ja külaskäigud“ ja viies osa „Meie tegemised kodukülas ja väljaspool“. Näitus oli hästi kujundatud ja pakkus vaatajatele suurt huvi.

Kohtumine Tuhalaanes Kooli talus

Ühel päikesepaistelisel pärastlõunal olin kutsutud Tuhalaande Kooli talu tutvuma sealse külaperede seltsi tegevusega.

Suundusime majja, kus laudadel ja seintel oli aastate jooksul talletatud materjalist näitus. Kogu väljapanek oli kujundatud maitsekalt.

Järgnes taidlejate kontsert. Kõigepealt lauldi Ermas Heina loodud sõnade ja viisiga „Tuhalaane valsi“, seejärel esitas ansambel „Sügis- lill“ veel teisigi laule. Kohalikud sõnakunstnikud Salme Ruusing, Helgi Anijärv, Helvi Visnap ja Maie Kuk esitasid humoorikaid külalugusid. Seejärel esinesid Tuhalaane ja Kärstna tantsutrupid.

Hästi maitseisid kehakinnituseks pakutud pirukad ja kamapallid.

Imetore oli seltskondlik osa, kus iga osaleja aktiivselt tegutses, ka filmimehed — kõik koos.

Nali, naer ja suur süst positiivset energiat andsid Tuhalaane „Sügislille“ ja Kärstna „Metsalilled“ liikmetele innustust ning tahet edasi tegutseda.

Maie Kuk

Helvil Visnapil on iga aasta kohta valminud album, kus sees ürituste kavad ja värvifotod, mille all pildil olijate nimed ning toimunud ürituse aeg ja koht.

Head kroonikat saab koostada inimene, kes armastab oma kodupaika ning selle ajalugu ja inimesi.

Malle Ereline

• SPORT •

Valla sportlastel oli edukas suvi

Täiskasvanute kergejõustiku meistrivõistlustelt saadi hea medalisaak: Martin Mooses võitis 3000 m takistusjooksu, Margus Hunt oli vasaraheitja teine ning Anita Maksimova ja Märt Israel said pronksi vastavalt 200 m jooksus ja kettaheitel. Andres Liiviste jäi napilt medalita 400 m tõkkejooksus.

Hästi läks ka kergejõustiku A- ja B-klassi meistrivõistlustel Rakveres, kus spordikooli õpilased tulid koju kaheksa medaliga. Kolm eri värvi medalit sai Raido Vaan — ketas I, kuul II ja vasar III. Targo Saarniit sai kettaheitel II ja kuulitõukes III koha. Jooksjad Birgit Hromenkov ja Aleksander Rahnel võtsid samadel võistlustel pronksise autasu. Kolmandaks tuli ka Ketter Saks odaviskes. Neljandaks jäid tiitlivõistlustel Marko Aasna ja Erki Maling.

Kindlasti tuleb kiita rattaklubi „Cosmos“ saavutatud võistkondlikku III kohta vabariigi valdade suvemängudel Kosel. Samas kasutan võimalust tänada ja kiita Kaupo Kuhlapit, kes võistkonna võistlustele viis.

Kergejõustikus jättis soovida mõne sportlase halb suhtumine sellesse, mistõttu võistkond saavutas tagasihoidliku kuuenda koha. Vald ei ole nii kehva kohta seni veel samadelt võistlustelt saanud. Mina õigustan küll ainult Märt Israeli eemalejäämist nendest võistlustest, sest tema valmistus Pekingiks. Täna võime öelda, et meie mees on olümpial käinud ning 14. koht on tema vanust

arvestades normaalne. Kui analüüsida teiste alade sportlaste tulemusi üleüldiselt, siis võib Märt Israelile anda hinde „hea“.

Tulles tagasi suvemängude ja kergejõustiku juurde, tahaksin kiita võistlejaid, kes täitsid nendele pandud lootusi. Margus Hunt võitis nii kuulitõuke kui kettaheitel, Olavi Villemson ja Raimo Sarv said kaks medalit. Raiko Elming võitis kõrgeklassilise tulemusena kaugushüppe. Anita Maksimova esinemist ja II kohta ning isiklikku rekordit 100 m jooksus tuleb hinnata enesületuseks. Medalile tulid ka veel Martin Mooses ja 4 x 100 m teatejooksu naiskond. Suvemängudel olid võistlemas mälumängurid (11.—12. koht) ja naisvõrkpallurid (17.—24. koht). Kui loeti kokku nelja ala punktid, siis Karksi vald saavutas 9. koha. Meie rivaalid kodustelt võistlustelt Suure-Jaani ja Tarvastu olid vastavalt 6. ja 7.

16.—17. augustini toimusid traditsioonilised valla meistrivõistlused kergejõustikus, kus sai kaasa teha üksikladel ja mitmevõistluses. Kõige esinduslikum oli kümnevõistlus, võitjate tulemused olid üle 5000 punkti. Võitis Raiko Elming 5758 punktiga, teine oli Taavi Toomla ja kolmas Joosep Mooses. Harrastajate klassis (kergemad vahendid) olid kolm paremat Andrus Looskari, Ragnar Valdstein ja Kristo Sepp.

Rohkem oleks rajal tahtnud näha naisi ja lapsi.

Leo Liiber

Maleturniir „Karksi Ratsu 2008“

3. augustil toimus järjekordne „Karksi Ratsu“ kiirmaleturniir. Kohaliku maleaktivisti Ivan Mõndresku organiseeritud võistlus on olnud nii osavõtjate arvu kui nimekate osavõtjate poolest kaalukas malesündmus.

52 osavõtja hulgas oli vabariigi paremaid kiirmaletajaid. Kohal oli ka meie maakonna maleparemik, lisaks küllalisvõistlejad Lätist. Alati on turniirile tulnud hulga noori Tallinna malekoolidest, nii oli see ka tänavu.

Turniiri võit läks seekord noorele meistrikandidaadile Nikolai Kunitsõnile Tallinnast. Parim naismaletaja oli kaheksakordne Eesti meister Tatjana Fomina. Viljandlaste parim oli kaheksanda kohaga Siim Kanep. Meie parim oli traditsiooniliselt Ivan

Mõndresku, kes alustas turniiri väga hästi, kuid lõpuks pidi taanduma turniiritabeli keskele. Tema õlul oli turniiri korraldamine, kahte head asja on palju loota.

Meie valla malemehed Rudolf Mölder, Rein Ruus, Paul Pöder ja Tõnis Kask jäid küll turniiritabeli tagumisse poolde, kuid arvestades osavõtjate tugevat koosseisu, tuleb nende tulemused kanda plusspoolele.

Ja nüüd peamine. Osavõtjate ühine arvamus oli, et nii hästi korraldatud turniiril tahavad järgmisel aastal kõik jälle kohal olla. Ivan Mõndresku tänas lõppsõnas toetajaid ja ütles, et kui turniiri jätkuvalt toetatakse, siis see ka toimub. Soovi me talle jaksu!

Eugen Jents

Mälestame jäädavalt lahkunuid ja avaldame kaastunnet omastele

ANTS KULL
2. 06. 1929 — 28. 06. 2008
Karksi-Nuia

RAINER LINNAS
13. 08. 1982 — 27. 06. 2008
Karksi-Nuia

HEDVIG AUS
14. 12. 1929 — 18. 07. 2008
Ainja

ANTONINA VILUMAA
15. 12. 1921 — 24. 07. 2008
Polli

ARNU KÄRSNA
30. 08. 1938 — 26. 07. 2008
Karksi-Nuia

ANTS ILUSMETS
9. 02. 1937 — 1. 08. 1008
Sudiste